

Nieuwsbrief SR Updates - Nummer 41, 2014

Nummer 41, 2014

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2014:3620](#) 16-12-2014

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2014:3618](#) 16-12-2014

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2014:3583](#) 16-12-2014

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2014:3627](#) 16-12-2014

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2014:3621](#) 16-12-2014

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2014:3632](#) 16-12-2014

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2014:3639](#) 16-12-2014

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2014:3616](#) 16-12-2014

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2014:3636](#) 16-12-2014

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2014:3617](#) 16-12-2014

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2014:3638](#) 16-12-2014

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2014:3633](#) 16-12-2014

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2014:3619](#) 16-12-2014

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2014:3631](#) 16-12-2014

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2014:3637](#) 16-12-2014

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2014:3630](#) 16-12-2014

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2014:3622](#) 16-12-2014

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2014:3623](#) 16-12-2014

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2014:3634](#) 16-12-2014

RECHTSPRAAK

Aangescherpte motiveringseisen medeplegen nogmaals uiteengezet.

De advocaat-generaal F.W. Bleichrodt heeft geconcludeerd tot verwerping van het beroep.

De art. 47 tot en met 51 Sr bieden diverse mogelijkheden om iemand, ook als hij niet zelf de gehele delictsomschrijving vervult – al dan niet in zogenoemd functionele vorm – onder specifieke voorwaarden strafrechtelijk aansprakelijk te stellen voor zijn betrokkenheid bij een strafbaar feit. In het geval van medeplegen houden de voorwaarden voor aansprakelijkstelling vooral in dat sprake moet zijn geweest van een voldoende nauwe en bewuste samenwerking met een ander of anderen. (Vgl. HR 24 mei 2011, ECLI:NL:HR:2011:BP6581, NJ 2011/481). Het accent ligt daarbij op de samenwerking en minder op de vraag wie welke feitelijke handelingen heeft verricht. (Vgl. HR 6 juli 2004, ECLI:NL:HR:2004:AO9905, NJ 2004/443).

In de praktijk is een belangrijke en moeilijke vraag wanneer de samenwerking zo nauw en bewust is geweest dat van medeplegen mag worden gesproken. Die vraag laat zich niet in algemene zin beantwoorden, maar vergt een beoordeling van de concrete omstandigheden van het geval. Algemene regels kunnen daarom dienaangaande niet worden gegeven. Wel kan de Hoge Raad met betrekking tot dit thema, mede gelet op zijn eerdere rechtspraak, enige aandachtspunten formuleren.

De kwalificatie medeplegen is slechts dan gerechtvaardigd als de bewezenverklarde – intellectuele en/of materiële – bijdrage aan het delict van de verdachte van voldoende gewicht is. Dat geldt in vergelijkbare zin indien het medeplegen – bijvoorbeeld in de vorm van 'in vereniging' – een bestanddeel vormt van de delictsomschrijving.

Dat de kwalificatie medeplegen gerechtvaardigd moet zijn, is mede van belang omdat het in dit verband vaak gaat om de vraag: medeplegen dan wel medeplichtigheid aan een strafbaar feit. Medeplichtigheid is alleen strafbaar in geval van misdrijf. Verder kent medeplichtigheid een beduidend lager strafmaximum (art. 49, eerste lid, Sr). Medeplegen daarentegen levert regelmatig een wettelijke strafverzwaringsgrond op (zie bijvoorbeeld art. 311, eerste lid onder 4°, Sr). Waar het verwijt bij medeplegen zich concentreert op het gewicht van de intellectuele en/of materiële bijdrage aan het delict van de verdachte, is het kernverwijt bij

medeplichtigheid 'het bevorderen en/of vergemakkelijken van een door een ander begaan misdrijf' (vgl. HR 22 maart 2011, ECLI:NL:HR:2011:BO2629, NJ 2011/341). Voor het gewicht van de rol van de medepleger in de zin van art. 47 Sr kan ook worden gewezen op art. 141, eerste lid, Sr. Het daar strafbaar gestelde 'in vereniging plegen' van geweld eist dat de verdachte 'een voldoende significante of wezenlijke bijdrage aan het geweld' heeft geleverd, zij het dat deze bijdrage zelf niet van gewelddadige aard behoeft te zijn geweest. (Vgl. bijvoorbeeld HR 2 juli 2013, ECLI:NL:HR:2013:132, NJ 2013/407).

Een en ander brengt mee dat indien het tenlastegelegde medeplegen in de kern niet bestaat uit een gezamenlijke uitvoering, maar uit gedragingen die met medeplichtigheid in verband plegen te worden gebracht (zoals het verstrekken van inlichtingen, op de uitkijk staan, helpen bij de vlucht), op de rechter de taak rust om in het geval dat hij toch tot een bewezenverklaring van het medeplegen komt, in de bewijsvoering – dus in de bewijsmiddelen en zo nodig in een afzonderlijke bewijsoverweging – dat medeplegen nauwkeurig te motiveren. Bij de vorming van zijn oordeel dat sprake is van de voor medeplegen vereiste nauwe en bewuste samenwerking, kan de rechter rekening houden met onder meer de intensiteit van de samenwerking, de onderlinge taakverdeling, de rol in de voorbereiding, de uitvoering of de afhandeling van het delict en het belang van de rol van de verdachte, diens aanwezigheid op belangrijke momenten en het zich niet terugtrekken op een daartoe geëigend tijdstip. Daarbij verdient overigens opmerking dat aan het zich niet distantiëren op zichzelf geen grote betekenis toekomt. Het gaat er immers om dat de verdachte een wezenlijke bijdrage moet hebben geleverd aan het delict. In dit verband valt te wijzen op bijvoorbeeld HR 22 december 2009, ECLI:NL:HR:2009:BK3356, NJ 2010/193 waarin ten aanzien van het medeplegen van een vernieling werd overwogen 'dat het louter aanwezig zijn bij en zich niet distantiëren van een door een ander gepleegde vernieling, alsmede het louter instemmen met die vernieling, ieder voor zich en in onderlinge samenhang bezien daarvoor onvoldoende zijn', alsmede HR 3 juni 2014, ECLI:NL:HR:2014:1307 inzake diefstal door twee of meer verenigde personen waarin onvoldoende werd bevonden de enkele vaststelling 'dat de verdachte een vluchtmogelijkheid heeft gefaciliteerd en dat het niet anders kan zijn dan dat over het verschaffen van deze vluchtmogelijkheid van te voren door de verdachte en zijn mededaders afspraken zijn gemaakt'.

De bijdrage van de medepleger zal in de regel worden geleverd tijdens het begaan van het strafbare feit in de vorm van een gezamenlijke uitvoering van het feit. Maar de bijdrage kan ook zijn geleverd in de vorm van verscheidene gedragingen voor en/of tijdens en/of na het strafbare feit. Ook is niet uitgesloten dat de bijdrage in hoofdzaak vóór het strafbare feit is geleverd. (Vgl. bijvoorbeeld HR 3 juli 2012, ECLI:NL:HR:2012:BW9972, NJ 2012/452). Zeker in dergelijke, in zekere zin afwijkende of bijzondere, situaties dient in de bewijsvoering aandacht

te worden besteed aan de vraag of wel zo bewust en nauw is samengewerkt bij het strafbare feit dat van medeplegen kan worden gesproken, in het bijzonder dat en waarom de bijdrage van de verdachte van voldoende gewicht is geweest. Dat geldt in nog sterkere mate indien het hoofdzakelijk gaat om gedragingen die na het strafbare feit zijn verricht. (Vgl. HR 9 april 2013, ECLI:NL:HR:2013:BZ6505, NJ 2013/229). Een geringe rol of het ontbreken van enige rol in de uitvoering van het delict zal in dergelijke uitzonderlijke gevallen wel moeten worden gecompenseerd, bijvoorbeeld door een grote(re) rol in de voorbereiding.

Er bestaat geen precieze afgrenzing tussen medeplegen en de andere deelnemingsvormen. Dat neemt niet weg dat wanneer medeplegen wordt tenlastegelegd, dit medeplegen moet worden beoordeeld aan de hand van de voor medeplegen geldende maatstaven. Het gebruikmaken van aan andere deelnemingsvormen ontleende begrippen of constructies kan de bewijsvoering voor medeplegen compliceren en verdient daarom in zulke gevallen geen aanbeveling. (Vgl. HR 18 december 2012, ECLI:NL:HR:2012:BX5140 en HR 1 juli 2014, ECLI:NL:HR:2014:1593, in welke zaken het medeplegen door het hof was bewezenverklaard aan de hand van criteria voor het zogenoemde functionele daderschap).

Het valt overigens op dat het Openbaar Ministerie bij het tenlasteleggen van commune en andere niet-economische strafbare feiten – in vergelijking met economische delicten – vaker gebruik lijkt te maken van (soms ingewikkelde) deelnemingsconstructies dan van het meer geëigend lijkende functionele daderschap. (Vgl. HR 24 mei 2011, ECLI:NL:HR:2011:BP6581, NJ 2011/481 met betrekking tot de verkoop van hennepplanten door de eigenaar van een growshop).

Het ontbreken van een precieze afgrenzing tussen medeplegen en de andere deelnemingsvormen brengt mee dat het Openbaar Ministerie in voorkomende gevallen er goed aan doet de rechter een keuzemogelijkheid te bieden door daarop toegesneden varianten in de tenlastelegging op te nemen.

Als het Openbaar Ministerie evenwel om hem moverende redenen uitsluitend het medeplegen en niet ook de medeplichtigheid heeft tenlastegelegd, moet de rechter vrijspreken indien het medeplegen niet kan worden bewezen, ook al zou vaststaan dat de verdachte medeplichtig was aan het feit.

Het middel klaagt over de motivering van de bewezenverklaring wat betreft het onder 1 tenlastegelegde 'medeplegen'.

Mede gelet op hetgeen hiervoor onder 3 is vooropgesteld, heeft het hof zijn oordeel dat te dezen niet sprake is van (de subsidiair tenlastegelegde) medeplichtigheid maar van medeplegen, onvoldoende gemotiveerd. Daarbij heeft de Hoge Raad in aanmerking genomen

dat het hof kennelijk vooral betekenis heeft toegekend aan de omstandigheid 'dat de verdachte niet alleen de bestuurder is geweest van de beoogde vluchtauto (de Audi S6) en ter plaatse de medeverdachten heeft opgewacht, maar ook betrokken is geweest bij een voorverkenning van de plaats delict op 15 juni 2011'.

Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak maar uitsluitend wat betreft de beslissingen ter zake van het onder 1 tenlastegelegde en de strafoplegging, wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak in zoverre op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-12-2014

ECLI: ECLI:NL:HR:2014:3637

Zaaknummer: 13/02662

Wetsartikelen: 47 Sr

RECHTSPRAAK

Het hof heeft in zijn thans bestreden uitspraak ten onrechte geoordeeld dat de schadevergoedingsmaatregelen niet meer aan zijn oordeel waren onderworpen.

Advocaat-generaal A.E. Harteveld heeft geconcludeerd tot vernietiging van het bestreden arrest, maar uitsluitend voor zover het hof heeft verzuimd opnieuw onder aanhaling van artikel 36f Sr te bepalen dat aan de verdachte de schadevergoedingsmaatregelen als vermeld in de conclusie worden opgelegd, met verwerping van het beroep voor het overige.

Het middel klaagt over het oordeel van het hof dat de vernietiging door de Hoge Raad van het arrest van 17 februari 2010 ‘uitsluitend wat betreft de strafoplegging’ zich niet uitstrekt over de bij dat arrest opgelegde schadevergoedingsmaatregelen.

Indien, zoals in dit geval, de bestreden uitspraak door de Hoge Raad ‘uitsluitend wat betreft de strafoplegging’ wordt vernietigd, zijn in die vernietiging in beginsel en tenzij in het desbetreffende arrest anders is vermeld, begrepen alle in de bestreden uitspraak genomen beslissingen als bedoeld in artikel 351 Sv omtrent de oplegging van een straf en/of maatregel. Daaronder zijn dus ook begrepen de beslissingen omtrent het opleggen van een schadevergoedingsmaatregel als bedoeld in artikel 36f Sr, maar niet de beslissingen als bedoeld in artikel 361 Sv omtrent een vordering van de benadeelde partij. (Vgl. HR 26 november 2013, ECLI:NL:HR:2013:1430, *NJ* 2014/42.) Het oordeel van het hof dat in de vernietiging van de uitspraak van het hof van 17 februari 2010 door de Hoge Raad ‘uitsluitend wat betreft de strafoplegging’ niet begrepen zijn de in die uitspraak opgelegde schadevergoedingsmaatregelen, getuigt derhalve van een onjuiste rechtsopvatting.

Gelet hierop heeft het hof in zijn thans bestreden uitspraak ten onrechte geoordeeld dat de schadevergoedingsmaatregelen niet meer aan zijn oordeel waren onderworpen. Nu de bij de uitspraak van het hof van 17 februari 2010 opgelegde maatregelen door de Hoge Raad zijn vernietigd en daarmee zijn vervallen, is het belang van de verdachte bij zijn klacht dat deze maatregelen niet (opnieuw) zijn opgelegd, echter niet evident. In aanmerking genomen dat geen andere middelen van cassatie zijn voorgesteld, is ook het belang van de verdachte bij zijn cassatieberoep niet evident. De schriftuur bevat evenwel niet de in Hoge Raad 11 september

2012, ECLI:NL:HR:2012:BX0146, *NJ* 2013/241, r.o. 2.6.2 bedoelde, in zo een geval vereiste toelichting met betrekking tot het belang bij het ingestelde cassatieberoep en het – rechtens te respecteren – belang bij vernietiging van de bestreden uitspraak en een nieuwe feitelijke behandeling van de zaak. De Hoge Raad zal daarom – gezien artikel 80a Wet RO – het beroep niet-ontvankelijk verklaren.

De Hoge Raad verklaart het beroep in cassatie niet-ontvankelijk.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-12-2014

ECLI: ECLI:NL:HR:2014:3622

Zaaknummer: 14/00304

Wetsartikelen: 36f Sr

RECHTSPRAAK

Bedreiging vanwege versturen twee dreigende sms-berichten.

Advocaat-generaal E.J. Hofstee heeft geconcludeerd tot vernietiging van het bestreden arrest, maar uitsluitend wat betreft de beslissingen ter zake van het onder 3 tenlastegelegde en de strafoplegging, en tot terugwijzing van de zaak zodat in zoverre op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan, met verwerping van het beroep voor het overige.

Het middel klaagt onder meer dat de bewezenverklaring van het onder 3 tenlastegelegde onvoldoende met redenen is omkleed, nu uit de door het hof gebezigde bewijsmiddelen niet zonder meer kan volgen dat de verdachte [betrokkene 1] heeft bedreigd met enig misdrijf tegen het leven gericht.

Voor een veroordeling ter zake van bedreiging met enig misdrijf tegen het leven gericht is in een geval als het onderhavige vereist dat de bedreiging van dien aard is en onder zodanige omstandigheden is geschied dat bij de bedreigde in redelijkheid de vrees kon ontstaan dat hij het leven zou kunnen verliezen (vgl. HR 7 juni 2005, ECLI:NL:HR:2005:AT3659, NJ 2005/448) en dat het opzet van de verdachte daarop was gericht (vgl. HR 17 januari 1984, ECLI:NL:HR:1984:AC8252, NJ 1984/479).

Het hof heeft vastgesteld dat de verdachte twee sms-berichten naar [betrokkene 1] heeft verstuurd, inhoudende 'Gezien SMS 28/04/2009 14:21 u. en het gebeuren gisteren in Breda, is jouw adres in België inmiddels doorgegeven aan twee v/m cliënten: zware jongens' en 'Gezien jouw bedreigingen heeft [betrokkene 2] als instructie het waarschuwingsschot over te slaan en bij eerste gelegenheid gericht te vuren'. Het hof heeft kennelijk geoordeeld dat deze uitlatingen van de verdachte bij [betrokkene 1] in redelijkheid de vrees konden doen ontstaan dat hij het leven zou kunnen verliezen. Dit, in aanmerking genomen de overige uit de gebezigde bewijsmiddelen blijkende feiten en omstandigheden niet onbegrijpelijke oordeel, behoeft geen nadere motivering.

Het middel faalt in zoverre.

De Hoge Raad doet uitspraak nadat meer dan twee jaren zijn verstreken na het instellen van het cassatieberoep. Dat brengt mee dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM

is overschreden. Gelet op de aan de verdachte opgelegde gevangenisstraf van 211 dagen, waarvan 180 dagen voorwaardelijk met een proeftijd van twee jaren en de mate waarin de redelijke termijn is overschreden, is er geen aanleiding om aan het oordeel dat de redelijke termijn is overschreden enig rechtsgevolg te verbinden en zal de Hoge Raad met dat oordeel volstaan.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-12-2014

ECLI: ECLI:NL:HR:2014:3630

Zaaknummer: 12/04127

Wetsartikelen: 285 Sr

RECHTSPRAAK

Gebruik van belastende verklaring van een getuige.

Advocaat-generaal A.J. Machielse heeft geconcludeerd tot vernietiging van het bestreden arrest voor zover het de beslissingen ten aanzien van feit 3 en de strafoplegging betreft en tot terugwijzing van de zaak naar het Gerechtshof Amsterdam teneinde de zaak in zoverre opnieuw te laten berechten en af te doen.

Het middel klaagt over de verwerping door het hof van het verweer dat de tegenover de politie afgelegde verklaringen van [getuige], die door de verdediging niet kon worden ondervraagd, wegens strijdigheid met artikel 6 lid 3 aanhef en onder d EVRM niet voor het bewijs mag worden gebezigd.

In het licht van het EVRM is het gebruik voor het bewijs van een ambtsedig proces-verbaal voor zover inhoudende een niet ter terechtzitting afgelegde, de verdachte belastende verklaring niet zonder meer ongeoorloofd en in het bijzonder niet onverenigbaar met artikel 6 lid 1 en 3 aanhef en onder d EVRM. Van die ongeoorloofdheid is geen sprake indien de verdachte niet in enig stadium van het geding de gelegenheid heeft gehad om een dergelijke verklaring op haar betrouwbaarheid te toetsen en aan te vechten door de persoon die de verklaring heeft afgelegd als getuige te (doen) ondervragen, doch die verklaring in belangrijke mate steun vindt in andere bewijsmiddelen. Dit laatste moet aldus worden begrepen dat reeds voldoende is als de betrokkenheid van de verdachte bij het hem tenlastegelegde feit wordt bevestigd door ander bewijsmateriaal. Dit steunbewijs zal dan betrekking moeten hebben op die onderdelen van de hem belastende verklaring die de verdachte betwist (vgl. HR 19 februari 2013, ECLI:NL:HR:2013:BZ1439, NJ 2013/191).

Blijkens hetgeen onder 2.3 is weergegeven, heeft het hof het voorgaande in acht genomen. Mede tot het bewijs strekt de – in cassatie niet bestreden – vaststelling van het hof dat de verdachte kennelijk leugenachtig heeft verklaard met de bedoeling de waarheid te bemantelen dat hij op 31 augustus 2010 heeft geprobeerd een vrouw te overvallen. Voorts heeft het hof kennelijk en niet onbegrijpelijk geoordeeld dat de verdachte zich gelet op de historische gegevens van het mobiele telefoontoestel en de simkaart van de verdachte rond het tijdstip van de tenlastegelegde poging bevond in de omgeving van de plaats van het delict. Het oordeel

van het hof dat de betrokkenheid van de verdachte bij de hem tenlastegelegde feiten aldus in beslissende mate steun vindt in andere bewijsmiddelen, is gelet op een en ander niet onbegrijpelijk.

Het middel is tevergeefs voorgesteld.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-12-2014

ECLI: ECLI:NL:HR:2014:3634

Zaaknummer: 12/05663

Wetsartikelen: 342 Sv

RECHTSPRAAK

Bewezenverklarde ‘oplichting, meermalen gepleegd’ had moeten worden gekwalificeerd als ‘oplichting’.

Het middel klaagt over de motivering van het onder 1 bewezenverklarde.

Blijkens de toelichting gaat het middel ervan uit dat vijf gevallen van oplichting zijn bewezenverklaard en klaagt het over de toereikendheid van de bewijsvoering van elk van die gevallen. Uit hetgeen onder 2.2.3 is overwogen volgt evenwel dat het middel steunt op een verkeerde lezing van de bestreden uitspraak zodat het feitelijke grondslag mist en derhalve niet tot cassatie kan leiden.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-12-2014

ECLI: ECLI:NL:HR:2014:3623

Zaaknummer: 14/00730

Wetsartikelen: 326 Sr

RECHTSPRAAK

Slagende bewijsklacht opzetheling na ontoereikende motivering hof.

Het middel klaagt over de motivering van het onder 1 bewezenverklaarde, in het bijzonder met betrekking tot verdachtes wetenschap dat de desbetreffende goederen door misdrijf waren verkregen.

In aanmerking genomen dat het hof, '[i]n het midden latend wie de ringen in de tas heeft gestopt', de mogelijkheid heeft opengelaten dat de in verdachtes tas aangetroffen ringen door een ander dan de verdachte in de tas zijn gestopt en mede gelet op het gevoerde verweer, is het oordeel van het hof dat niet aannemelijk is dat de verdachte niet wist van de aanwezigheid van de ringen in zijn tas niet zonder meer begrijpelijk. Dat brengt mee dat de bewezenverklaring ontoereikend is gemotiveerd. Het middel klaagt daarover terecht.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak maar uitsluitend wat betreft de beslissingen ter zake van het onder 1 tenlastegelegde en de strafoplegging, wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Arnhem, opdat de zaak in zoverre op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-12-2014

ECLI: ECLI:NL:HR:2014:3631

Zaaknummer: 14/00341

Wetsartikelen: 416 Sr

RECHTSPRAAK

Niet opvolgen van een door een politieambtenaar gegeven vordering.

Het middel klaagt dat de bewezenverklaring dat de verdachte geen gevolg heeft gegeven aan een door een politieambtenaar gegeven vordering geen overtreding oplevert van de ten tijde van het delict geldende algemene plaatselijke verordening van de gemeente Den Haag (hierna: APV Den Haag).

De tenlastelegging en bewezenverklaring zijn toegesneden op artikel 2:1 lid 2 APV Den Haag. Overtreding van het bij dit artikel bepaalde is strafbaar gesteld in artikel 6:1 lid 1 APV Den Haag. Aldus heeft de raad van de gemeente Den Haag toepassing gegeven aan de hem in artikel 154 lid 1 Gemeentewet toegekende bevoegdheid op overtreding van deze bepaling straf te stellen.

Aan het middel ligt de opvatting ten grondslag dat het feit niet als overtreding van artikel 2:1 lid 2 APV Den Haag strafbaar is, omdat noch in de APV noch elders aan de politieambtenaar uitdrukkelijk de bevoegdheid is verleend om de in artikel 2:1 APV Den Haag bedoelde bevelen te geven, zodat een wettelijk voorschrift ontbreekt waarop dit bevel kan zijn gegrond. Die opvatting is onjuist. De in artikel 2:1 lid 2 APV Den Haag vervatte bevelsbevoegdheid van de ambtenaar van politie behoeft niet afzonderlijk of uitdrukkelijk in de APV Den Haag of elders te zijn verleend.

Anders dan het geval is indien de strafvervolgning betrekking heeft op het misdrijf van artikel 184 Sr, is hier niet vereist dat de vordering of het bevel door de politieambtenaar is gedaan of gegeven krachtens een wettelijk voorschrift dat uitdrukkelijk inhoudt dat de betrokken ambtenaar gerechtigd is tot het doen van de vordering of het geven van het bevel. Dat verschil laat zich mede hierdoor verklaren dat de Gemeentewet de bevoegdheid van de raad tot het stellen van straf op overtreding van zijn verordeningen heeft beperkt tot overtredingen. Indien het niet opvolgen van een op een bepaling van een algemene plaatselijke verordening gegrond bevel van de politieambtenaar zonder het vereiste van verlening van een uitdrukkelijke bevelsbevoegdheid aan die ambtenaar het misdrijf van artikel 184 Sr zou opleveren, zou in strijd met de Gemeentewet de bedoelde bevoegdheid van de raad in feite zijn uitgebreid tot misdrijven.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-12-2014

ECLI: ECLI:NL:HR:2014:3639

Zaaknummer: 13/02972

Wetsartikelen: 154 Gemw

RECHTSPRAAK

Toewijzing vordering tenlastelegging levert geen ander feit op.

Advocaat-generaal P.C. Vegter heeft geconcludeerd tot verwerping van het beroep.

Het middel klaagt onder meer over de afwijzing door het hof van de vordering tot wijziging van de tenlastelegging.

Bij de beoordeling van de vraag of sprake is van 'hetzelfde feit', dient de rechter in de situatie waarop artikel 68 Sr ziet de in beide tenlasteleggingen omschreven verwijten, en in de situatie waarop artikel 313 Sv ziet de in de tenlastelegging en de in de vordering tot wijziging van de tenlastelegging omschreven verwijten te vergelijken. Bij die toets dienen de volgende gegevens als relevante vergelijkingsfactoren te worden betrokken:

(A) De juridische aard van de feiten. Indien de tenlastegelegde feiten niet onder dezelfde delictsomschrijving vallen, kan de mate van verschil tussen de strafbare feiten van belang zijn, in het bijzonder wat betreft (i) de rechtsgoederen ter bescherming waarvan de onderscheidene delictsomschrijvingen strekken, en (ii) de strafmaxima die op de onderscheiden feiten zijn gesteld, in welke strafmaxima onder meer tot uitdrukking komt de aard van het verwijt en de kwalificatie als misdrijf dan wel overtreding.

(B) De gedraging van de verdachte. Indien de tenlasteleggingen respectievelijk de tenlastelegging en de vordering tot wijziging daarvan niet dezelfde gedraging beschrijven, kan de mate van verschil tussen de gedragingen van belang zijn, zowel wat betreft de aard en de kennelijke strekking van de gedragingen als wat betreft de tijd waarop, de plaats waar en de omstandigheden waaronder zij zijn verricht.

Uit de bewoordingen van het begrip 'hetzelfde feit' vloeit reeds voort dat de beantwoording van de vraag wat daaronder moet worden verstaan, mede wordt bepaald door de omstandigheden van het geval. Vuistregel is nochtans dat een aanzienlijk verschil in de juridische aard van de feiten en/of in de gedragingen tot de slotsom kan leiden dat geen sprake is van 'hetzelfde feit' in de zin van artikel 68 Sr.

Bij de toepassing van artikel 68 Sr en artikel 313 Sv moet aan de hand van dezelfde maatstaf

worden beoordeeld of sprake is van 'hetzelfde feit' (vgl. HR 1 februari 2011, ECLI:NL:HR:2011:BM9102, NJ 2011/394).

De aan de verdachte primair verweten gedraging is in de tenlastelegging omschreven als – kort gezegd – doodslag, en in de vordering tot wijziging van de tenlastelegging als – kort gezegd – diefstal met geweld, de dood ten gevolge hebbend. De tenlastelegging is toegesneden op artikel 287 Sr en de vordering tot wijziging van de tenlastelegging op artikel 312 lid 3 Sr.

Zowel het verschil in de juridische aard van de aan de verdachte verweten feiten als het verschil tussen de omschreven gedragingen loopt niet zodanig uiteen dat geen sprake kan zijn van 'hetzelfde feit' in de zin van artikel 68 Sr. Hoewel de strafbaarstelling van diefstal met geweld in het bijzonder strekt ter bescherming van het vermogen van de rechthebbende, strekt die strafbaarstelling, mede bezien in samenhang met de in artikel 312 lid 3 Sr opgenomen strafverzwarende omstandigheid 'de dood ten gevolge hebbend', evenals de strafbaarstelling van doodslag tevens ter bescherming van het leven, terwijl de strafmaxima die op doodslag en op diefstal met geweld, de dood ten gevolge hebbend, zijn gesteld, niet uiteenlopen. De gedragingen van de verdachte verschillen niet wat betreft de tijd waarop, de plaats waar en de omstandigheden waaronder zij zouden zijn verricht, terwijl de aard en kennelijke strekking van het tijdens een worsteling opzettelijk afschieten van kogels met een vuurwapen op een lichaam (zoals omschreven in de op artikel 287 Sr toegesneden tenlastelegging) in de kern genomen slechts in beperkte mate afwijkt van het schieten met een vuurwapen terwijl dit de dood van een ander tot gevolg heeft (zoals omschreven in de op artikel 312 lid 3 Sr toegesneden vordering tot wijziging van de tenlastelegging).

Gelet hierop geeft het oordeel van het hof dat toewijzing van de vordering tot wijziging van de tenlastelegging een ander feit oplevert, blijk van een onjuiste rechtsopvatting.

Het middel slaagt in zoverre.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Den Haag, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-12-2014

ECLI: ECLI:NL:HR:2014:3636

Zaaknummer: 13/02332

Wetsartikelen: 68 Sr en 313 Sv

RECHTSPRAAK

Uittreksel justitiële documentatie biedt geen steun voor stelling dat verdachte eerder onherroepelijk is veroordeeld voor het plegen van strafbare feiten.

Het middel klaagt over de strafmotivering.

De verdachte is ter zake van ‘medeplegen van verduistering gepleegd door hem die het goed uit hoofde van zijn persoonlijke dienstbetrekking onder zich heeft’, gepleegd op 3 september 2009, veroordeeld tot een taakstraf van zestig uren, subsidiair dertig dagen hechtenis. De strafoplegging is onder meer als volgt gemotiveerd:

‘Het hof heeft in het nadeel van de verdachte acht geslagen op een de verdachte betreffend uittreksel Justitiële Documentatie d.d. 9 januari 2013, waaruit blijkt dat de verdachte eerder onherroepelijk is veroordeeld voor het plegen van strafbare feiten. Dat heeft hem er kennelijk niet van weerhouden het onderhavige feit te plegen.’

De vaststelling dat de verdachte blijkens een hem betreffend uittreksel justitiële documentatie van 9 januari 2013 ‘eerder onherroepelijk is veroordeeld voor het plegen van strafbare feiten’, is niet zonder meer begrijpelijk aangezien voormeld uittreksel daarvoor geen steun biedt. De strafoplegging is daarom ontoereikend gemotiveerd.

Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak maar uitsluitend wat betreft de strafoplegging, wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Den Haag, opdat de zaak in zoverre op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-12-2014

ECLI: ECLI:NL:HR:2014:3617

Zaaknummer: 13/00905

RECHTSPRAAK

Opzet medeplegen poging doodslag toereikend gemotiveerd.

Het middel behelst de klacht dat het bewezenverklaarde opzet niet uit de door het hof gebezigde bewijsmiddelen kan volgen.

Blijkens de gebezigde bewijsmiddelen heeft het hof feitelijk vastgesteld dat de verdachte tezamen en in vereniging met zijn mededader tegen [slachtoffer] het bewezenverklaarde geweld heeft uitgeoefend, onder meer bestaande uit het als een razende met vuisten meerdere keren op het hoofd slaan en vervolgens met geschoeide voet meermalen tegen het hoofd schoppen, terwijl [slachtoffer] door de eerste schop het bewustzijn heeft verloren. Daaruit heeft het hof het bewezenverklaarde opzet kunnen afleiden. De bewezenverklaring is derhalve toereikend gemotiveerd.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-12-2014

ECLI: ECLI:NL:HR:2014:3638

Zaaknummer: 13/02799

Wetsartikelen: 287 Sr

RECHTSPRAAK

Kind onttrekken aan opzicht, ook als dat opzicht niet wordt uitgeoefend door de ouder(s), ook strafbaar in de zin van artikel 279 Sr.

Het middel klaagt dat het hof de bewezenverklaring van feit 2 voor zover inhoudende dat de verdachte een minderjarige aan het wettig gezag heeft onttrokken, ontoereikend heeft gemotiveerd.

Artikel 279 lid 1 Sr luidt:

‘Hij die opzettelijk een minderjarige onttrekt aan het wettig over hem gesteld gezag of aan het opzicht van degene die dit desbevoegd over hem uitoefent, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vierde categorie.’

Het middel berust op de opvatting dat wanneer het in artikel 279 Sr bedoelde opzicht over een minderjarige wordt uitgeoefend door een ander dan de ouders die het in artikel 279 Sr – en in de tenlastelegging – bedoelde gezag over de minderjarige uitoefenen, het onttrekken aan dat opzicht niet (mede) het onttrekken aan het over de minderjarige gestelde gezag van de ouders kan opleveren. Die opvatting is onjuist, zodat het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-12-2014

ECLI: ECLI:NL:HR:2014:3621

Zaaknummer: 14/00065

Wetsartikelen: 279 Sr

RECHTSPRAAK

Toestemming voor bloedonderzoek en mogelijke bijdrage gebruik alcoholhoudende drank voor bewijs van schuld in de zin van artikel 6 WVV 1994.

Het middel klaagt onder meer over de verwerping door het hof van het verweer dat te dezen geen sprake is van een onderzoek in de zin van artikel 8 lid 2 onder b WVV 1994.

Met juistheid heeft het hof geoordeeld dat alleen ten aanzien van een persoon die wordt verdacht van overtreding van artikel 8 WVV 1994 de procedure strekkende tot een onderzoek van diens bloed kan worden toegepast, welke procedure aanvangt met het vragen van diens toestemming daartoe door een opsporingsambtenaar (vgl. HR 6 september 2005, ECLI:NL:HR:2005:AT3993, NJ 2006/447). Het vragen van die toestemming behoort daarmee wel tot de procedure strekkende tot een onderzoek van het afgenomen bloed doch niet tot het in artikel 8 WVV 1994 bedoelde onderzoek als zodanig. Dit betekent dat artikel 359a Sv het toetsingskader vormt voor de gevolgen te verbinden aan het mogelijk onbevoegd vragen van bedoelde toestemming aan een persoon die niet wordt verdacht van overtreding van artikel 8 WVV 1994.

Het hof heeft dit toetsingskader blijkens zijn overwegingen niet miskend.

Het hof heeft vastgesteld dat zonder dat sprake was van verdenking van overtreding van artikel 8 WVV 1994, bij de verdachte zonder diens toestemming bloed is afgenomen voor onderzoek. Het hof heeft echter tevens vastgesteld dat de hulpofficier van justitie door wie toestemming is verleend voor het bloedonderzoek, niet naar willekeur heeft gehandeld omdat bij hem het vermoeden was gerezen dat sprake was het gebruik van alcohol of een andere stof die de rijvaardigheid kon verminderen, dat de verdachte de volgende dag alsnog toestemming heeft gegeven en dat een en ander geen inbreuk heeft gemaakt op verdachtes recht op een eerlijk proces. Vervolgens heeft het hof geoordeeld dat dit, gelet op de aard en de ernst van de verzuimen, tot strafvermindering moet leiden en niet tot bewijsuitsluiting. Dit oordeel getuigt niet van een onjuiste rechtsopvatting en is toereikend gemotiveerd.

De klacht faalt.

Het middel klaagt over de bewezenverklaring wat betreft de schuld als bedoeld in artikel 6 WVV 1994.

Het middel steunt onder meer op de opvatting dat het gebruik van een stof die de rijvaardigheid kan verminderen, zoals het inwendig gebruik van alcoholhoudende drank, in het geheel niet kan bijdragen aan het oordeel dat sprake is van schuld in de zin van artikel 6 WVV 1994. Deze opvatting is onjuist. Het middel faalt in zoverre.

Opmerking verdient evenwel dat de vaststelling van, kort gezegd, uitsluitend dergelijk gebruik – hetwelk blijkens artikel 175 lid 3 WVV 1994 zelfstandig tot een aanzienlijke verhoging van het strafmaximum van artikel 6 WVV 1994 leidt – doorgaans onvoldoende zal zijn voor het oordeel dat sprake is van schuld in de zin van artikel 6 WVV 1994, zoals dit ook geldt voor de in artikel 175 lid 2 WVV 1994 opgenomen bijzondere schuldvorm roekeloosheid (vgl. HR 15 oktober 2013, ECLI:NL:HR:2013:960, NJ 2014/25). Blijkens de hierboven weergegeven overweging van het hof doet zo een geval zich hier echter niet voor.

De Hoge Raad doet uitspraak nadat meer dan twee jaren zijn verstreken na het instellen van het cassatieberoep. Dat brengt mee dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM is overschreden. Dit moet leiden tot vermindering van de aan de verdachte opgelegde werkstraf van 150 uren, subsidiair 75 dagen hechtenis.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft het aantal uren te verrichten werkstraf en de duur van de vervangende hechtenis, vermindert het aantal uren werkstraf en de duur van de vervangende hechtenis in die zin dat deze 135 uren, subsidiair 67 dagen hechtenis, bedraagt en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-12-2014

ECLI: ECLI:NL:HR:2014:3616

Zaaknummer: 13/00761

Wetsartikelen: 6 WVV 1994 en 8 WVV 1994

RECHTSPRAAK

Uitleg van het begrip ‘en route’.

Het middel behelst de klacht dat het hof een te ruime uitleg heeft gegeven aan het begrip ‘en route’ als bedoeld in voorschrift 13, onder 2.1 sub 1 in verbinding met voorschrift 1 onder 6 van Annex II bij het Marpol-verdrag.

In cassatie kan van het volgende worden uitgegaan. De verdachte heeft vanaf haar tankerschepen ‘[B]’ en ‘[C]’ waswater met daarin de in de bewezenverklaring genoemde schadelijke vloeistoffen in zee geloosd. Enkel met dat doel is zij telkens buitengaats gegaan. De verdachte is ter zake van deze gedragingen, het zogenoemde ‘zeezwaaien’, vervolgd en ontslagen van alle rechtsvervolgning.

Blijkens de hiervoor weergegeven wets- en verdragsbepalingen is in artikel 1 van voorschrift 13 van Annex II van het Marpol-verdrag voorzien in een uitzondering op het bij artikel 5 Wet voorkoming verontreiniging door schepen (Wvvs) gestelde verbod schadelijke vloeistoffen in zee te lozen, te weten indien de lozingen plaatsvinden met inachtneming van de in artikel 2.1 van dat voorschrift gestelde operationele eisen. Tot die eisen behoort dat het schip ‘en route’ is, zoals gedefinieerd in artikel 1 van voorschrift 1 van Bijlage II. Het middel stelt de vraag aan de orde of daarvan kan worden gesproken in een geval als het onderhavige waarin het schip niet onderweg is naar een andere bestemming.

Het hof heeft geoordeeld dat het begrip ‘en route’ inhoudt ‘dat het schip varende (in beweging) moet zijn op het moment van het lozen’. Dat oordeel is, gelet op de in de conclusie van de advocaat-generaal in het bijzonder onder 9.4, 9.5, 9.11, 9.14 en 9.15 vermelde gronden, juist. Het begrip ‘en route’ omvat dus ook de situatie waarin een schip uitvaart naar zee met het enkele doel residuen van schadelijke vloeistoffen te lozen. Daarbij is ingevolge voorschrift 1 onder 6 van Annex II bij het Marpol-verdrag vereist dat het schip op zee vaart en dat daarbij een zodanig traject wordt afgelegd dat de in zee geloosde stoffen over een zo groot mogelijk zeeoppervlak worden verspreid.

Het middel is tevergeefs voorgesteld.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-12-2014

ECLI: ECLI:NL:HR:2014:3633

Zaaknummer: 13/00204

RECHTSPRAAK

Aanmerkelijke kans ten aanzien van poging tot doodslag deugdelijk en toereikend gemotiveerd.

Het middel komt onder meer op tegen het oordeel van het hof dat een aanmerkelijke kans bestond dat [slachtoffer] door verdachtes handelen zou komen te overlijden.

Het hof heeft geoordeeld dat de verdachte door diens handelen ‘minst genomen de aanmerkelijke kans op de koop toegenomen heeft’ dat [slachtoffer] hierdoor het leven zou verliezen. Daarin ligt besloten dat het daarbij ging om een kans die naar algemene ervaringsregels aanmerkelijk is te achten. Dit oordeel geeft niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting. Het is niet onbegrijpelijk en toereikend gemotiveerd. Daarbij neemt de Hoge Raad in aanmerking dat de door het hof gebezigde bewijsmiddelen inhouden dat [slachtoffer] door de verdachte bij zijn knieën is vastgepakt, is opgetild, vervolgens – kennelijk met zijn hoofd voorover – over een reling is geworpen die zich op 3,60 meter boven de begane grond bevond, en dat hij een meter van de voordeur, kennelijk op een stenen ondergrond, is terechtgekomen.

De klacht faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-12-2014

ECLI: ECLI:NL:HR:2014:3619

Zaaknummer: 13/02778

Wetsartikelen: 287 Sr

RECHTSPRAAK

Uitleg begrip ‘vervoermiddel, kennelijk ingericht of toegerust om goederen aan het ambtelijk toezicht te onttrekken’ als bedoeld in artikel 1:37 lid 1 Adw en afwijzing verzoek om geldelijke tegemoetkoming op grond van artikel 33 lid 2 Sr.

Het eerste middel klaagt over het oordeel van de rechtbank dat sprake is van een vervoermiddel dat kennelijk is ingericht of toegerust om goederen aan het ambtelijk toezicht te onttrekken in de zin van artikel 1:37 lid 1 Algemene douanewet (Adw).

De rechtbank moest over een op de voet van artikel 1:37 lid 5 Adw ingediend klaagschrift beslissen. Uit het samenstel van de bepalingen van het eerste en het vijfde lid van artikel 1:37 Adw vloeit voort dat de rechtbank daarbij terecht de in het eerste lid opgenomen maatstaf heeft gehanteerd (vgl. HR 14 mei 1996, ECLI:NL:HR:1996:ZD0454, NJ 1996/619).

Het middel berust in de eerste plaats op de opvatting dat van een vervoermiddel dat kennelijk is ingericht of toegerust om goederen aan het ambtelijk toezicht te onttrekken in de zin van artikel 1:37 lid 1 Adw, louter sprake kan zijn indien het een vervoermiddel betreft dat over verborgen ruimtes beschikt en aldus ‘tot het verbergen van goederen [is] ingericht’. Deze opvatting is onjuist, zodat het middel in zoverre faalt.

Ook voor zover het middel klaagt over de begrijpelijkheid van het oordeel van de rechtbank dat het schip moet worden aangemerkt als een vervoermiddel dat kennelijk is ingericht of toegerust om goederen aan het ambtelijk toezicht te onttrekken in de zin van artikel 1:37 lid 1 Adw, faalt het. Daarbij neemt de Hoge Raad in aanmerking dat de rechtbank onder meer heeft vastgesteld dat in het schip een constructie is aangebracht welke geschikt is – en in het onderhavige geval ook daadwerkelijk is gebruikt – om ongezien vanonder de waterlijn goederen, in het onderhavige geval een grote hoeveelheid cocaïne, in de voorpiek van het schip te brengen.

Het tweede middel klaagt over de afwijzing van een namens de klaagster gedaan verzoek om in geval van ongegrondverklaring van het beklag een geldelijke tegemoetkoming toe te kennen.

In zijn beschikking van 8 juli 1998, ECLI:NL:HR:1998:ZD1210, *NJ* 1998/863, heeft de Hoge Raad geoordeeld dat bij ongegrondverklaring van een op de voet van artikel 213 lid 5 Wet inzake de Douane – een voorloper van het thans geldende artikel 1:37 lid 5 Adw – ingediend beklag aan de rechter de bevoegdheid toekomt een geldelijke tegemoetkoming toe te kennen op grond van artikel 33c lid 2 Sr. In diezelfde uitspraak heeft de Hoge Raad geoordeeld dat de bevoegdheid van de minister van Financiën een aan de Staat vervallen vervoermiddel onder door hem te stellen voorwaarden aan de eigenaar terug te geven, welke bevoegdheid thans is neergelegd in artikel 1:37 lid 8 Adw, daaraan niet in de weg staat.

De rechtbank, die het beklag ongegrond heeft verklaard maar geen geldelijke tegemoetkoming heeft toegekend, heeft het in het middel bedoelde verzoek samengevat en daaromtrent overwogen als onder 3.3 is weergegeven.

In het licht van hetgeen namens de klaagster is aangevoerd omtrent de waarde van het schip en hetgeen de rechtbank daaromtrent zelf heeft vastgesteld, heeft de rechtbank de afwijzing van voormeld verzoek niet toereikend gemotiveerd. Nadere toelichting behoeft immers waarom de klaagster, die zoals onder 3.1 weergegeven, door het Gerechtshof Amsterdam is vrijgesproken in de strafzaak waarin zij als verdachte was gedagvaard wegens de verdenking van het medeplegen dan wel medeplichtigheid aan het medeplegen van de invoer van cocaïne, door het aan de Staat vervallen van het inbeslaggenomen schip niet onevenredig is getroffen in de zin van artikel 33c lid 2 Sr, bij welke beoordeling – naast de waarde van het schip – de draagkracht als bedoeld in artikel 24 Sr dient te worden betrokken.

Voor zover het middel hierover klaagt, is het terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden beschikking en wijst de zaak terug naar de Rechtbank Zeeland-West-Brabant, zittingsplaats Middelburg, opdat de zaak op het bestaande klaagschrift opnieuw wordt behandeld en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-12-2014

ECLI: ECLI:NL:HR:2014:3632

Zaaknummer: 13/00037

Wetsartikelen: 33c Sr en 1:37 Adw

RECHTSPRAAK

Binnen het publieke debat gedane uitlating: belediging?

Het middel klaagt dat de vrijspraak van het hof steunt op een onjuiste opvatting omtrent de bescherming die artikel 10 EVRM biedt aan een politicus ter zake van door hem in het kader van een publiek debat gedane uitlatingen.

De tenlastelegging is onder 1 toegesneden op artikel 137c lid 1 Sr en onder 2 op artikel 137d lid 1 Sr. De in de tenlastelegging onder 1 voorkomende term ‘beledigend’ en het in de tenlastelegging onder 2 voorkomende begrip ‘aangezet tot discriminatie’ zijn klaarblijkelijk gebezigd in de betekenis die daaraan toekomt in artikel 137c Sr onderscheidenlijk artikel 137d Sr.

Het hof heeft blijkens zijn onder 2.2 weergegeven overwegingen vastgesteld dat de verdachte de tenlastegelegde uitlatingen heeft gedaan in zijn hoedanigheid van politicus in het kader van een publiek debat over een zaak van algemeen belang. Deze uitlatingen hebben naar het – in cassatie niet bestreden – oordeel van het hof niet de strekking om te bedreigen en/of te intimideren en zetten evenmin aan tot haat of geweld. Op grond daarvan heeft het hof geoordeeld dat:

‘geen nadere bespreking nodig [is] van de vraag of de ten laste gelegde uitlatingen strafbaar zijn te achten op grond van de bepalingen 137c of 137d van het Wetboek van Strafrecht (...). Immers, zelfs indien de uitlatingen volledig onder de delictsomschrijving van deze strafbepalingen zouden vallen (...) zodanige omstandigheid er niet aan [kan] afdoen dat het de verdachte onder de gegeven omstandigheden krachtens artikel 10 EVRM vrij stond die uitlatingen te doen.’

Het volgende wordt vooropgesteld.

Het, onder meer in artikel 10 EVRM gegarandeerde, recht op vrijheid van meningsuiting staat aan een strafrechtelijke veroordeling ter zake van groepsbelediging en/of aanzetten tot discriminatie in de zin van artikel 137c Sr onderscheidenlijk artikel 137d Sr niet in de weg indien zo een veroordeling een op grond van artikel 10 lid 2 EVRM toegelaten – te weten een bij de wet voorziene, een gerechtvaardigd doel dienende en daartoe een in een democratische

samenleving noodzakelijke – beperking van de vrijheid van meningsuiting vormt.

Bij de beoordeling van een uitlating in verband met de strafbaarheid daarvan wegens groepsbelediging en/of aanzetten tot discriminatie in de zin van voormelde wettelijke bepalingen, dient acht te worden geslagen op de bewoordingen van die uitlating alsmede op de context waarin zij is gedaan. Daarbij dient onder ogen te worden gezien of de gewraakte uitlating een bijdrage kan leveren aan het publiek debat of een uiting is van artistieke expressie. Tevens dient onder ogen te worden gezien of de uitlating in dat verband niet onnodig grievend is.

Bij de beoordeling van de vraag of een uitlating onnodig grievend is, dient, indien het gaat om een uitlating door een politicus in het kader van het publiek debat – het politieke debat daaronder begrepen – onder ogen te worden gezien enerzijds het belang dat de betreffende politicus daadwerkelijk in staat moet zijn zaken van algemeen belang aan de orde te stellen ook als zijn uitlatingen kunnen kwetsen, choqueren of verontrusten, maar anderzijds ook de verantwoordelijkheid die de politicus in het publieke debat draagt om te voorkomen dat hij uitlatingen verspreidt die strijdig zijn met de wet en met de grondbeginselen van de democratische rechtsstaat. Daarbij gaat het niet uitsluitend om uitlatingen die aanzetten tot haat of geweld of discriminatie maar ook om uitlatingen die aanzetten tot onverdraagzaamheid.

Voor zover het hof met zijn onder 4.3 samengevatte oordeel tot uitdrukking heeft gebracht dat de tenlastegelegde uitlatingen van de verdachte, nu deze zijn gedaan door hem als politicus in het kader van het publiek debat, louter strafbaar zouden kunnen zijn indien die uitlatingen de strekking zouden hebben om te bedreigen en/of te intimideren dan wel redelijkerwijs geacht kunnen worden aan te zetten tot haat of geweld, heeft het hetgeen onder 4.4 is vooropgesteld miskend.

Het middel klaagt daarover terecht.

Hetgeen hiervoor is overwogen brengt mee dat de bestreden uitspraak niet in stand kan blijven, het middel voor het overige geen bespreking behoeft en als volgt moet worden beslist.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-12-2014

ECLI: ECLI:NL:HR:2014:3583

Zaaknummer: 13/01327

Wetsartikelen: 10 EVRM, 137c Sr en 137d Sr

RECHTSPRAAK

Het hof heeft toereikend gemotiveerd dat het uit het samenstel van gedragingen van de verdachte heeft afgeleid dat sprake is van roekeloosheid in de zin van artikel 6 WVV 1994 in verbinding met artikel 175 WVV 1994.

Het middel richt zich tegen het oordeel van het hof dat sprake is van schuld in de zin van roekeloosheid.

Ingevolge bestendige rechtspraak kan in cassatie slechts worden onderzocht of de schuld aan een verkeersongeval in de zin van artikel 6 WVV 1994 uit de gebezigde bewijsmiddelen kan worden afgeleid. Daarbij komt het aan op het geheel van de gedragingen van de verdachte, de aard en de ernst daarvan en de overige omstandigheden van het geval. Voorts verdient opmerking dat niet reeds uit de ernst van de gevolgen van verkeersgedrag dat in strijd is met één of meer wettelijke gedragsregels in het verkeer, kan worden afgeleid dat sprake is van schuld in vorenbedoelde zin.

Voor de schuldvorm 'roekeloosheid' geldt op zichzelf hetzelfde, zij het dat daarbij moet worden betrokken dat deze roekeloosheid in de wetsgeschiedenis als 'de zwaarste vorm van het culpose delict' wordt aangemerkt die tot onder meer een verdubbeling van het maximum van de op te leggen vrijheidsstraf heeft geleid. Mede met het oog op het strafverhogende effect van dit bestanddeel moeten daarom aan de vaststelling dat sprake is van roekeloosheid, dus de zwaarste vorm van schuld, bepaaldelijk eisen worden gesteld en dient de rechter in voorkomende gevallen daaraan in zijn motivering van de bewezenverklaring nadere aandacht te geven. Dat geldt ook in de gevallen waarin de roekeloosheid in de kern bestaat uit de in artikel 175 lid 3 WVV 1994 omschreven gedragingen, nu die gedragingen grond vormen voor een verdere verhoging van het ingevolge artikel 175 lid 2 WVV 1994 voor roekeloosheid geldende strafmaximum.

Het voorgaande brengt mee dat de vraag of in een concreet geval sprake is van roekeloosheid in de zin van artikel 175 lid 2 WVV 1994 een beoordeling vergt van de specifieke omstandigheden van dat geval. Bij de toetsing in cassatie van beslissingen in concrete gevallen kan een rol spelen of de rechter zijn oordeel dat sprake is van roekeloosheid in de zin van

artikel 175 lid 2 WVV 1994, heeft voorzien van een nadere motivering die recht doet aan het bijzondere karakter van roekeloosheid. Van roekeloosheid als zwaarste, aan opzet grenzende, schuldvorm zal immers slechts in uitzonderlijke gevallen sprake zijn. Daarbij verdient opmerking dat ‘roekeloosheid’ in de zin van de wet een specifieke betekenis heeft die niet noodzakelijkerwijs samenvalt met wat in het normale spraakgebruik onder ‘roekeloos’ – in de betekenis van ‘onberaden’ – wordt verstaan.

Om tot het oordeel te kunnen komen dat in een concreet geval sprake is van roekeloosheid in de zin van artikel 175 lid 2 WVV 1994, zal de rechter zodanige feiten en omstandigheden moeten vaststellen dat daaruit is af te leiden dat door de buitengewoon onvoorzichtige gedraging van de verdachte een zeer ernstig gevaar in het leven is geroepen, alsmede dat de verdachte zich daarvan bewust was, althans had moeten zijn.

Uit hetgeen hiervoor is overwogen vloeit voort dat in dit verband doorgaans niet volstaat de enkele vaststelling dat de verdachte zich heeft schuldig gemaakt aan één of meer in artikel 175 lid 3 WVV 1994 genoemde, zelfstandig tot verhoging van het wettelijk strafmaximum leidende gedragingen. (Vgl. HR 15 oktober 2013, ECLI:NL:HR:2013:960, *NJ* 2014/25.)

Het hof heeft zijn oordeel dat te dezen sprake is van roekeloosheid voorzien van een motivering als hiervoor bedoeld.

Voor zover het middel klaagt dat die motivering tekortschiet nu de door het hof vastgestelde omstandigheden niet zonder meer toereikend zijn voor het oordeel dat de verdachte ‘roekeloos’ in de zin van artikel 6 WVV 1994 in verbinding met artikel 175 WVV 1994 heeft gereden, faalt het. Daarbij neemt de Hoge Raad in aanmerking dat uit de bewijsvoering kan worden afgeleid dat het hof acht heeft geslagen op het samenstel van gedragingen van de verdachte, welk samenstel eruit bestaat dat de verdachte, kort gezegd, als bestuurder van een motorrijtuig, nadat hij met een andere bestuurder, te midden van medeweggebruikers, in een wedstrijdachtige achtervolging verweekeld was geraakt, over langere afstand met zeer grote overschrijding van de ter plaatse geldende maximumsnelheid van 50 km per uur heeft gereden en hij, bekend met de situatie ter plaatse vervolgens met onverminderde snelheid door rood licht een kruispunt is opgereden. Aldus heeft het hof toereikend in zijn bewijsvoering tot uitdrukking gebracht dat zich hier een uitzonderlijk geval in de onder 3.3 bedoelde zin voordoet.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-12-2014

ECLI: ECLI:NL:HR:2014:3620

Zaaknummer: 13/04393

Wetsartikelen: 6 WVV 1994 en 175 WVV 1994

RECHTSPRAAK

De strafbaarheid van genocide in Rwanda in 1994 was voldoende ‘accessible’ en ‘foreseeable’ als vereist door artikel 7 EVRM. Het oordeel van de rechtbank getuigt niet van een onjuiste rechtsopvatting en is toereikend gemotiveerd.

Het middel klaagt over de verwerping door de rechtbank van het beroep op schending van het legaliteitsbeginsel. Het betoogt daartoe dat de rechtbank het verweer dat naar Rwandees recht genocide niet strafbaar was in de periode waarop het uitleveringsverzoek betrekking heeft ten onrechte niet tevens heeft getoetst aan de aan artikel 7 EVRM ten grondslag liggende criteria ‘foreseeability’ en ‘accessibility’ waardoor het oordeel van de rechtbank bovendien ontoereikend is gemotiveerd.

Bij de beoordeling van het aan het middel ten grondslag liggende beroep op het – in artikel 5 Uitleveringswet, dat ingevolge artikel 6 Wet overlevering inzake oorlogsmisdrijven van overeenkomstige toepassing is, vervatte – vereiste van dubbele strafbaarheid stelt de Hoge Raad het volgende voorop.

In het kader van een uitleveringsprocedure waarin door de Nederlandse rechter dient te worden beslist over de toelaatbaarheid van de uitlevering ter strafvervolging in de verzoekende staat, is in het kader van die in te stellen strafvervolging gelet op artikel 7 EVRM van belang of de in het uitleveringsverzoek omschreven feiten reeds ten tijde van het begaan daarvan een strafbaar feit opleverden naar het recht van de verzoekende staat. Wat betreft de vraag of die feiten naar Nederlands recht op de vereiste wijze strafbaar zijn, is echter beslissend de stand van het recht ten tijde van de beslissing op het uitleveringsverzoek (vgl. HR 31 augustus 1999, ECLI:NL:HR:1999:ZD5885).

Blijkens haar onder 2.2.4 weergegeven overwegingen heeft de rechtbank het vorenstaande niet miskend. In die overwegingen ligt voorts als haar oordeel besloten dat genocide ten tijde van het begaan daarvan naar internationaal recht ook in Rwanda een strafbaar feit opleverde in de zin van artikel 7 lid 1 EVRM en thans in Rwanda bij nationale wet strafbaar is gesteld en wordt bedreigd met een vrijheidsstraf van een jaar of langer.

Het oordeel van de rechtbank getuigt niet van een onjuiste rechtsopvatting en is toereikend gemotiveerd. Mede in aanmerking genomen hetgeen door de raadsliden van de opgeëiste persoon ter zitting van de rechtbank is aangevoerd, zoals onder 2.2.2 is weergegeven, was de rechtbank niet tot een nadere motivering gehouden. Daarbij wordt in aanmerking genomen dat, mede gelet op het Verdrag inzake de voorkoming en de bestraffing van genocide, dat door Rwanda in 1975 is geratificeerd, genocide ook in 1994 naar internationaal recht onmiskenbaar verboden was en dat het voor eenieder duidelijk moet zijn geweest dat genocide een misdaad is waarvoor degene die zich daaraan schuldig maakt strafrechtelijk verantwoordelijk kan worden gehouden. Aldus was de strafbaarheid van genocide in 1994 voldoende 'accessible' en 'foreseeable' als vereist door artikel 7 EVRM.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-12-2014

ECLI: ECLI:NL:HR:2014:3627

Zaaknummer: 14/04306

Wetsartikelen: 7 EVRM

RECHTSPRAAK

Ondanks tekortschietende motivering geen terugverwijzing met betrekking tot witwassen.

Het middel klaagt in de eerste plaats over het oordeel van het hof dat het onder 3 bewezenverklaarde 'witwassen' oplevert.

Het middel doet een beroep op recente rechtspraak van de Hoge Raad over in het bijzonder het verwerven of voorhanden hebben van onmiddellijk uit eigen misdrijf afkomstige voorwerpen. Die rechtspraak komt er – kort gezegd – op neer dat in zulke gevallen bepaaldelijk eisen worden gesteld aan de motivering van het oordeel dat sprake is van (schuld)witwassen in die zin dat dan uit die motivering moet kunnen worden afgeleid dat de verdachte het voorwerp niet slechts heeft verworven of voorhanden heeft gehad, maar dat zijn gedragingen ook (kennelijk) gericht zijn geweest op het daadwerkelijk verbergen of verhullen van de criminele herkomst van het voorwerp. (Vgl. met verdere verwijzingen HR 2 juli 2013, ECLI:NL:HR:2013:150, *NJ* 2013/515, r.o. 6.4.1, 6.4.2 en 6.5.)

Die motiveringseis geldt derhalve niet wanneer het gaat om voorwerpen die niet onmiddellijk, maar 'middellijk' afkomstig zijn uit een door de verdachte zelf begaan misdrijf (bijvoorbeeld doordat onmiddellijk uit eigen misdrijf afkomstige voorwerpen nadien zijn omgezet in andere voorwerpen) en evenmin wanneer het gaat om voorwerpen die onmiddellijk of middellijk afkomstig zijn uit een door een ander dan de verdachte begaan misdrijf (vgl. HR 25 maart 2014, ECLI:NL:HR:2014:702, *NJ* 2014/302, r.o. 3.8).

Indien de feitenrechter zijn beslissing in de hierboven bedoelde zin heeft gemotiveerd, kan die motivering in cassatie worden getoetst.

Maar ook indien de feitenrechter de bewezenverklaring zonder hierop gerichte motivering als (schuld)witwassen heeft gekwalificeerd omdat zich (kennelijk) niet een geval voordoet als onder 2.3.1 bedoeld, kan dat (kennelijke) oordeel in cassatie op zijn begrijpelijkheid worden getoetst (zie bijvoorbeeld HR 17 december 2013, ECLI:NL:HR:2013:2001, *NJ* 2014/75, r.o. 2.4.1 en 2.4.2).

Een dergelijk oordeel – waarin dus besloten ligt dat niet sprake is van een onmiddellijk uit

eigen misdrijf afkomstig voorwerp – zal vooral niet begrijpelijk kunnen zijn indien:

(i) daarnaast sprake is van een ten laste van de verdachte uitgesproken bewezenverklaring ter zake van het begaan van een ander misdrijf met betrekking tot hetzelfde voorwerp, door middel van welk misdrijf de verdachte dat voorwerp kennelijk heeft verworven of voorhanden heeft, dan wel

(ii) rechtstreeks uit de bewijsvoering voortvloeit dat sprake is van – kort gezegd – het verwerven of voorhanden hebben van een voorwerp dat onmiddellijk afkomstig is uit een door de verdachte zelf begaan misdrijf, dan wel

(iii) de juistheid in het midden is gelaten van hetgeen door of namens de verdachte met voldoende concretisering is aangevoerd met betrekking tot dit verwerven of voorhanden hebben door eigen misdrijf.

Het middel klaagt allereerst over het oordeel van het hof dat het onder 3 bewezenverklaarde ten aanzien van de aangetroffen contante geldbedragen ‘witwassen’ oplevert.

In het onderhavige geval gaat het onder meer om een onder de verdachte bij zijn aanhouding aangetroffen geldbedrag van € 600 en een in de kluis van de woning van de verdachte aangetroffen geldbedrag van € 1.750. Het bewezenverklaarde ‘heeft overgedragen’ heeft kennelijk geen betrekking op deze bedragen, het bewezenverklaarde ‘heeft verworven en/of heeft voorhanden gehad’ wel. Het hof heeft ook ten aanzien van het verwerven en/of voorhanden hebben van deze geldbedragen geoordeeld dat zulks witwassen oplevert.

Uit de ‘afsluitende overweging’, waarin het hof in dit verband onder meer verwijst naar diefstallen door de verdachte, vloeit rechtstreeks voort dat deze geldbedragen onmiddellijk afkomstig zijn uit een door de verdachte zelf begaan misdrijf. Gelet hierop schiet de motivering van het oordeel dat de bewezenverklaring ook in zoverre als witwassen kan worden gekwalificeerd, tekort. Het hof – dat kennelijk ervan uitging dat een nadere motivering zoals onder 2.3.1 bedoeld, nodig was – heeft in dit verband weliswaar overwogen dat het voorhanden hebben van de geldbedragen ‘heeft bijgedragen tot het verbergen of verhullen van de criminele herkomst ervan’, maar heeft tegelijkertijd niet meer vastgesteld dan dat de verdachte een geldbedrag onder zich had en een geldbedrag in een kluis in zijn woning bewaarde, terwijl uit die vaststellingen niet zonder meer voortvloeit dat de verdachte daarmee in het bijzonder ook de criminele herkomst van dat geld heeft getracht te verbergen of te verhullen.

Voor vernietiging van de bestreden uitspraak deswege en terugwijzing of verwijzing van de zaak voor een nieuwe behandeling bestaat echter onvoldoende grond, aangezien door zo een

partiële vernietiging de aard en de ernst van het feit in zijn geheel beschouwd niet worden aangetast.

In zoverre is het middel tevergeefs voorgesteld.

Het middel klaagt voorts over de verbeurdverklaring van een personenauto.

Het bestreden arrest houdt ten aanzien van die verbeurdverklaring het volgende in:

‘Het onder 1 primair, 2 en 3 ten laste gelegde en bewezenverklaarde is begaan met betrekking tot de hierna te noemen in beslag genomen en nog niet teruggegeven voorwerpen. Zij behoren de verdachte toe.

Zij zullen daarom worden verbeurdverklaard. (...)

Beslissing

Het hof:

(...)

Verklaart verbeurd de in beslag genomen, nog niet teruggegeven voorwerpen, te weten:

- een Volkswagen, type Golf GTI met kenteken [AA-00-BB].’

Bij de op de voet van artikel 434 lid 1 Sv aan de Hoge Raad gezonden stukken bevindt zich een beslissing van 3 maart 2011 tot teruggave van de inbeslaggenomen personenauto. Hieruit rijst het ernstige vermoeden dat het beslag op de personenauto reeds was beëindigd ten tijde van de beslissing van het hof tot verbeurdverklaring van deze personenauto. De verbeurdverklaring is daarom niet zonder meer begrijpelijk.

De klacht is terecht voorgesteld.

Voor het overige kan het middel niet tot cassatie leiden. Dit behoeft, gezien artikel 81 lid 1 RO, geen nadere motivering nu het middel in zoverre niet noopt tot beantwoording van rechtsvragen in het belang van de rechtseenheid of de rechtsontwikkeling.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de strafoplegging, wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak in zoverre op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-12-2014

ECLI: ECLI:NL:HR:2014:3618

Zaaknummer: 12/04359

Wetsartikelen: 42obis Sr